

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

і вміння були їм не потрібні». Часто вчителі самі відчувають зниження рівня власної компетентності, прагнуть поповнити недостатні або втрачені з часом професійні знання.

Самоосвіта – найбільш доступне джерело знань. За умови наявності інноваційної діяльності в школі, колектив неодмінно включається в роботу, але жодним чином не йде «наосліп». Навпаки, кожен педагог, аналізуючи всі «за» та «проти», намагається обрати найкращі елементи з досвіду інших та застосувати на уроках. Головною умовою підтримки такого *дієвого та конкурентного* способу є стабільність педагогічного колективу, високий рівень кваліфікації й мотивації кадрів та ефективна підтримка з боку адміністрації. *У світі, що змінюється, зручність та успіх починаються з уваги до нюансів.* Для того, щоб вчителі прагнули підвищувати свій рівень, *необхідно й достатньо* забезпечити їм належний супровід. Задачі методичної служби: формування стійкої мотивації на професійне зростання (акцент на цінності професійної діяльності вчителя та потребу людини в саморозвитку); оновлення підходів до підвищення кваліфікації, до організації семінарів, майстер-класів; психологічний супровід вчителів (обов'язкове включення в роботу всіх працівників); посилення індивідуальної роботи з кадрами із нотатками в «щоденнику вчителя» впродовж всього періоду роботи. Підтримавши загальну ідею, вчитель неодмінно покращує власну якість роботи, а потому, й якість навчання учнів.

Н. В. Бухлова пропонує розглядати **самоосвітню діяльність як сукупність декількох «само»:** **самооцінка** – вміння оцінювати можливості; **самооблік** – вміння вибирати місце в житті; **самоорганізація** – вміння знайти джерело пізнання; **самореалізація** – особистістю власних можливостей; **самоконтроль** – за діяльністю; **самокритичність** – вміння оцінювати свою роботу; **саморозвиток** – результат самоосвіти, імідж вчителя.

Творчо працюючий педагог сам створює свій особливий **імідж** – це той образ, який бачать інші – модель вчителя-майстра, що складається із **двох основних ланок**: професійність (знання предмета, любов до дітей, вимогливість, такт) і компетентність (проектна, інтелектуальна, психологічна, управлінська, мотиваційна, методична) та ще двох ланок – якостей людини: особистих (культура, відповідальність, гуманність) і творчих (креативність, оригінальність, інтуїція).

У світі, що змінюється, на успіх повинні працювати всі ресурси. Протягом роботи «над собою» формується унікальна творча індивідуальність вчителя, розширюються його можливості, постійно змінюються пізнавальні інтереси та коло однодумців, вчитель відчуває свободу самовираження. Відбувається не лише професійний розвиток, а й руйнування тих професійних деструкцій, що найчастіше мають такі ознаки, як: *авторитарність* (повчальний стиль /тон/ спілкування); *відсутність* комунікативної гнучкості; *орієнтація* на соціальне схвалення; *самовпевненість*, низька критичність мислення. Найважча, але найкоротша **формула успішної професійної діяльності вчителя** – *це постійна праця + творчість + гармонія.*

Від самого початку діяльність педагога передбачає вироблення вчителем певної стратегії життя, періодичного переосмислення, ревізії та постійну корекцію власних позицій. Ця робота обов'язково відкриє однодумців, підкаже можливості /шляхи, форми/ підвищення кваліфікації та самореалізації. А до того відбувається майже непомітне вчителем попереднє оволодіння навичками самоорганізації (психологічна готовність до змін в діяльності) та саморегуляції (свідоме керування власною поведінкою, потенціалом, контроль над емоціями тощо). Отже, найперше і найважливіше в житті та роботі успішного вчителя – це намагання оволодіти самим собою, це і є професійний розвиток вчителя. М. Філд визнав: *«Найвище добро, яке може здійснити людина – це вдосконалити свої можливості, щоб бути здатною служити людству».*

Література

1. Введенский В. Н. Компетентность педагога как важное условие успешности его профессиональной деятельности // Инновации в образовании. – № 4, 2003. – С. 21-31.
2. Воевода А. Л. Формування фахової компетентності майбутніх учителів математики засобами розвитку пізнавальної активності: Дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / Вінницький державний педагогічний ун-т ім. Павла Тичини. – Вінниця, 2009. – 241 с.

МАТЕМАТИЧНА ОБДАРОВАНІСТЬ: ВИЯВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК

Задоріна О. М.

Одеський обласний інститут удосконалення учителів, Україна

Робота з математично обдарованими дітьми є невід'ємною частиною педагогічної діяльності учителя математики. При цьому необхідно вміло виявляти, а у подальшому розвивати математичні здібності таких учнів, їх мислення та інтелект.

Обдарованість – поняття загальної психології; високий рівень задатків, схильностей. Обдарованість є результатом і свідченням високого рівня інтелектуального розвитку індивіда.

Мало знайдеться в психології проблем, які по кількості досліджень, що тим чи іншим чином її торкалися, можуть зрівнятися з проблемою інтелектуальної обдарованості. Левова частка всіх існуючих тестів присвячена визначенню рівня інтелектуального розвитку, а тому апріорі має справу з інтелектуальною обдарованістю.

Наведемо деякі ознаки обдарованої дитини. У дослідженнях О. М. Матюшкіна, Н. С. Лейтес, Р. О. Семенової-Пономарьової, Г. Уолберг, С. Рашера, Дж. Пакерсона, Ю. З. Гільбуха, Л. І. Тукаєвої, Д. Б. Богоявленської визначено, що це:

1. Підвищена пізнавальна активність;
2. Здатність тривалий час концентрувати увагу на проблемі та пошуках її розв'язання;
3. Підвищений рівень розумового розвитку;
4. Підвищена потреба в розумових навантаженнях, здатність отримувати задоволення від процесу пошуку розв'язання завдань;
5. Раннє усвідомлення мети і цілей своєї діяльності;
6. Раннє оволодіння знаннями у вибраній спеціальності.
7. Виявлення високого інтелекту, здатності мислити, гарна пам'ять уже в ранньому дитинстві;
8. Яскраво виражена незалежність, надання переваги індивідуальній роботі перед груповою, індивідуалізм;
9. Почуття самоповаги, самоусвідомлення, творчої сили та вміння контролювати себе;
10. Здатність вийти за рамки завдання.

Представлений далеко не повний список ознак обдарованості все ж дає змогу виокремити кілька напрямків роботи з виявлення психологічних механізмів, що визначають найефективнішу роботу обдарованих дітей порівняно з їх менш успішними однолітками.

Цілі та завдання роботи школи розвитку творчих здібностей талановитих учнів:

• **Стратегічна мета** – перехід системи педагогічної співдії розвитку обдарованості з режиму управління на режим самоуправління.

• **Виховна мета** – виховання особистості, що володіє інтерактивними, комунікативними навичками та високими адаптивними можливостями на тлі високоморальних уподобань.

• **Освітня мета** – розширення єдиного освітнього простору школи для соціально значимої реалізації індивідуальної освітньої стратегії обдарованих дітей.

Цілями роботи вчителів з талановитими дітьми є:

- Виявлення талановитих дітей;
- створення умов, що сприяють їхньому оптимальному розвитку.

Принципи навчання талановитих дітей:

- Застосування міжпредметного підходу;
- Поглиблене вивчення тих проблем, що обираються самими учнями;
- Насиченість навчального матеріалу завданнями відкритого типу;
- Заохочення результатів, що кидають виклик існуючим точкам зору та містять нові ідеї;
- Заохочення використання різноманітних форм пред'явлення та втілення в життя результатів роботи;
- Заохочення руху до розуміння самого себе, схожості та відмінностей з іншими, визнання своїх здібностей;
- Оцінка результатів на підставі критеріїв, пов'язаних з конкретною галуззю інтересів;
- установка на готовність до ризику в неординарних ситуаціях життя, можливості збереження пріоритету цінностей за будь-яких обставин.

Етапи роботи з талановитими дітьми:

1 етап – діагностичний (визначення типу обдарованості дітей):

- Анкетування дітей;
- Анкетування батьків;
- Створення банку обдарованих дітей;
- Створення карток обліку на кожну обдаровану дитину.

2 етап – виявлення вчителів, здатних працювати з обдарованими дітьми

3 етап – створення умов для розвитку здібностей

Через удосконалення навчального процесу:

- Організація поглибленого вивчення математики;
- Профільне навчання у старшій школі;
- Факультативи;
- Елективні курси;
- Індивідуально-групові заняття;
- Дистанційне навчання старшокласників.

Через організацію позакласної роботи:

- гуртки;
- Епізодична участь у різноманітних математичних конкурсах;
- Участь у олімпіадах, інтелектуальних змаганнях та конкурсах;
- Позаурочна діяльність у молодшій та середній школі.
- Стимулювання діяльності учнів:
- Конкурс «Учень року»;
- Шкільні газети;
- Дошка пошани школи;
- Нагородження переможців олімпіад.

Організація роботи вчителів:

- Вдосконалення та самовдосконалення через вивчення новинок методичної та психолого-педагогічної літератури;
- Організація та керівництво математичними гуртками;
- Організація та проведення різноманітних математичних конкурсів;
- Створення банку задач олімпіад, інтелектуальних змагань та конкурсів;
- Участь у ярмарках педагогічних ідей;
- Відвідування семінарів та майстер-класів;
- Самовдосконалення на проблемних курсах підвищення кваліфікації.

Література

1. Вороний О. М. Готуємось до олімпіад з математики / О. М. Вороний. – Харків : Основа, 2008. – 252 с.
2. Лейфура В. М. Математичні олімпіади школярів України. 1991-2000 / В. М. Лейфура, І. М. Мітельман, В. М. Радченко, В. А. Ясинський. – Київ : Техніка, 2003. – 540 с.
3. Лейфура В. М. Математичні олімпіади школярів України. 2001-2006. / В. М. Лейфура, І. М. Мітельман, В. М. Радченко, В. А. Ясинський. – Львів : Каменяр, 2008. – 352 с.
4. Ясинський В. А. Задачі математичних олімпіад та методи їх розв'язування / В. А. Ясинський. – Тернопіль : Богдан, 2005. – 208 с.

**СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ
ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ**

Іщенко А. Л.

Університет Ушинського, Україна

Вивчення шкільних предметів спрямоване на реалізацію принципу єдності навчання, виховання й розвитку. Ця триєдина дидактична мета в різні періоди розвитку середньої загальноосвітньої школи вирішувалась по-різному: розроблялись адекватні форми, методи, засоби, творчі підходи, концептуальні засади з урахуванням специфіки предмету, який вивчається. Всі інновації у більшій чи меншій мірі спираються на досягнення дидактики, психології та конкретних методик. В останній час відбувається активний пошук нових підходів до навчання, при цьому математика як навчальний предмет не виняток.

Значний внесок у дослідження можливості впровадження нових технологій зробили Т. Букарєва, М. Б. Водович, Е. Зачесова, В. Келесіді, К. Коновалова, Н. Пахомова, Є. С. Полат, О. Пометун, Г. К. Селевко, та ін., питання експертизи освітніх технологій висвітлювали С. Дейс, В. А. Гуружанов та ін. Зараз ці дослідження вийшли на новий виток розвитку методичної думки: проблемне навчання зв'язують з принципово новими технологіями навчання.

Вивчення особливостей та розробка методичних рекомендації щодо застосування нових технологій, а саме проектного методу, в процес навчання математики в умовах диференціації загальноосвітньої школи є метою статті.

Метод навчальних проектів надає можливість перейти до суб'єкт-суб'єктних відносин, дати учням самостійно діяти там, де вони знають як, будь-яку самостійну діяльність учнів дозволяє зробити цілеспрямованою, мотивованою й результативною. Це педагогічна технологія, яка побудована на основі виконання навчальних проектування й презентації отриманих результатів учнями [7].

Аналіз досвіду впровадження цього методу в практику свідчить про те, що навчальний проект із погляду учня – це можливість максимального розкриття свого творчого потенціалу [3; 4; 5; 7; 8; 9]. Це робота, що дозволяє проявити себе індивідуально або в групі, спробувати свої сили, прикласти свої знання, принести користь, показати привселюдно досягнутий результат. Це діяльність, що